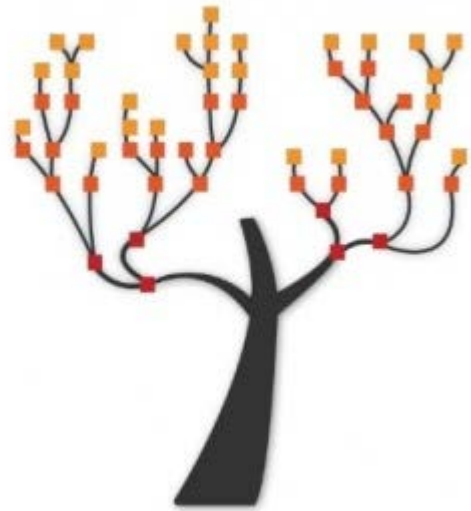

IJs en weder dienende

Onderzoek naar de kwaliteit van de informatievoorziening en besluitvorming bij het project kunstijsbaan-zwembad in relatie tot de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad

Deel 1: Conclusies en aanbevelingen

Rekenkamercommissie gemeente Hoogeveen

Samenstelling:

E. de Haan (voorzitter)

M. Visser

Vacature

Contact:

J. Everaarts (secretaris)

Postbus 20.000

7900 PA Hoogeveen

Tel. 0528-291342

E-mail: j.everaarts@hoogeveen.nl

Inhoud

1. Inleiding en leeswijzer	4
2. Aanleiding voor dit onderzoek	6
3. Verantwoording en onderzoeksproces	9
4. Beantwoording hoofd- en deelvragen	11
5. Aanbevelingen	15
6. Slot	16

1. Inleiding en leeswijzer

De rekenkamercommissie Hoogeveen heeft onderzoek gedaan naar de manier waarop het college van burgemeester en wethouders de besluitvorming over de toekomstige gecombineerde kunstijsbaan en zwembad op het Bentinckspark heeft georganiseerd. Dit onderzoek is uitgevoerd tijdens het ontwerp- en besluitvormingsproces en is daarmee, anders dan gebruikelijke rekenkameronderzoeken, een momentopname.

1.1 Leeswijzer

Het eindrapport van dit onderzoek bestaat uit twee delen. Het eerste deel, de nota van conclusies en aanbevelingen, is het bestuurlijke rapport. Hierin staan de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek, evenals de aanbevelingen die de rekenkamercommissie heeft geformuleerd. In dit rapport is, anders dan gebruikelijk, wel een bestuurlijke reactie van het college van burgemeester en wethouders opgenomen. Wij vinden het overigens een zaak van college en raad om over hun reacties op het rapport met elkaar in debat te gaan.

Het tweede deel is het rapport van bevindingen. In dit rapport zijn de resultaten van het onderzoek opgenomen en toegelicht. Het rapport van bevindingen vormt de basis voor de conclusies en aanbevelingen. In dit deel treft u via de voetnoten een overzicht aan van de gebruikte bronnen.

Uiteraard leest u in dit *deze conclusies en aanbevelingen* de kern van de uitkomsten van dit onderzoek. Daarnaast kunt u in het *bevindingenrapport* belangrijke inhoudelijke informatie terugvinden. Bent u vooral geïnteresseerd in het feitenrelaas dan vindt u die in hoofdstuk 2 van deel 2. Daarin staat beschreven hoe het proces van planvorming is verlopen. In hoofdstuk 3 van deel 2 hebben we een analyse gemaakt van de gevonden feiten (bevindingen). In de bijlages 3, 4 en 5 treft u een analyse van de financiële kengetallen. In de bijlagen 1 en 2 geven we een opsomming van geïnterviewde personen en het normenkader waarop dit onderzoek is gebaseerd. In bijlage 6 hebben wij de integrale reactie van het college opgenomen.

2. Aanleiding voor dit onderzoek

2.1 Het Bentinckspark

De ontwikkeling van het Bentinckspark speelt al vele jaren. In 2009 stelde de raad vast dat het nieuwe zwembad daar een plek zou moeten krijgen. Toen in 2014 bekend werd dat de verouderde kunstijsbaan in Assen zou gaan sluiten, werd een oud initiatief om een kunstijsbaan in Hoogeveen te realiseren nieuw leven ingeblazen. Het politieke draagvlak voor dit initiatief bleek uit de in maart 2015 unaniem aangenomen motie, waarin de gemeenteraad van Hoogeveen het college opriep om *“al het mogelijke te doen om de nieuwe kunstijsbaan te realiseren in Hoogeveen”*.

De campus onderwijs & sport Bentinckspark is een centrale voorziening van sport en onderwijs voor Hoogeveen en de wijde omtrek.

De meerwaarde van het Bentinckspark zit in de combinatie van onderwijs en sport, de kwaliteit van de sportvoorzieningen en het aantrekken van (sport)evenementen. Het is een belangrijke voorziening voor de inwoners van de gemeente Hoogeveen. De campus draagt bij aan diverse maatschappelijke doelen zoals meer bewegen en talentontwikkeling. Het Bentinckspark leent zich goed voor praktijkgericht leren. Bijvoorbeeld bij sportverenigingen, onderhoudsbedrijven voor groen en installaties, recreatie en horeca.

(Bron: <http://www.hoogeveen.nl/bentinckspark>)

Dit leidde in maart 2017 tot het raadsbesluit om voor bijna € 10 mln. garant te staan voor de ontwikkeling van deze nieuwe kunstijsbaan. Najaar 2017 bleek de financiële dekking voor het plan tekort te schieten en ontstond de gedachte om de kunstijsbaan en het nieuw te bouwen zwembad te combineren in één gebouw. Ook voor dit gecombineerde plan bestond in beginsel politiek draagvlak, maar meerdere raadsfracties hadden zorgen over de snelheid en de kwaliteit van het besluitvormingsproces. Deze zorgen kwamen tot uiting in de – met ruime meerderheid aangenomen - motie van 28 juni 2018 waarin de gemeenteraad de rekenkamercommissie van Hoogeveen vroeg een onderzoek te doen naar het besluitvormingsproces.

2.2 De motie

De tekst van de motie luidt:

De raad van de gemeente Hoogeveen gehoord de beraadslaging,

Constaateert dat:

- Het college vanaf eind 2016 concrete plannen heeft ontwikkeld om een kunstijsbaan in Hoogeveen te bouwen;

- Het college vanaf begin 2018 ook plannen heeft ontwikkeld om in combinatie met de kunstijsbaan ook een zwembad te bouwen;
- Het college de raad in dit proces op een aantal momenten informatie en argumenten heeft gegeven op basis waarvan ons een keuze werd voorgelegd om naast een ijsbaan nu ook een zwembad in gecombineerde bouw in Hoogeveen te realiseren.

Overweegt dat:

- Het, gelet op de forse investering met de daaraan verbonden nog niet volledig inzichtelijke financiële risico's en de nog niet dekkende garantstelling van 6,71 miljoen, van belang is om te weten of wij als de raad door het college voldoende in staat zijn gesteld om die keuze op grond van voldoende informatie te maken; en daarbij een optimale (kosten-baten)afweging incl. risico afweging te maken.

Verzoekt:

De rekenkamer of een hierin gespecialiseerd extern adviesbureau om onderzoek te doen naar de volgende zaken:

- de rechtmatigheid van het proces (borging van het proces en de daaraan verbonden procedures);
- de doelmatigheid van het proces: is de informatievoorziening op de juiste wijze, voor wat betreft inhoud en tijdstip gegaan, zodat je als gemeenteraad op de juiste gronden een besluit kunt nemen;
- het doorrekenen van de verstrekte financiële kengetallen;
- Dit onderzoek af te ronden voor het einde van het zomerreces 2018, zodat de raad de uitkomsten kan bespreken tijdens de eerste raadsvergadering na het reces op 6 september 2018.

En gaat over tot de orde van de dag

Toelichting

De raad wil weten of hij duidelijke en voldoende kaders heeft gekregen op basis waarvan hij die keuze kon maken. Dit raakt namelijk aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad. De raad moe(s)t een kader stellen en budget meegeven om de bouw van kunstijsbaan, inmiddels samen met een nieuw zwembad, mogelijk te maken. Voor ons als raad is het van belang om na te gaan hoe dat proces is gelopen; en of dat op een juiste, volledige, rechtmatige en effectieve wijze is gebeurd. Het gaat immers om een forse investering met grote risico's. Daarnaast moeten de keuzes in een zeer hoog tempo worden gemaakt en was er weinig ruimte voor nader onderzoek en overleg door de raad zelf. Vraag is in hoeverre dit een nadelig effect heeft gehad op de besluitvorming.

De rekenkamercommissie of een extern bureau zijn instanties die hier onafhankelijk onderzoek naar kunnen doen. Voor de rkc bestaat de mogelijkheid, gezien de tijdsplanning, om dit evt. uit te besteden aan een externe partij.

PvdA	Inge Oosting
VVD	Mark Strolenberg
SP	Jeroen Pomper
SGP	Brand van Rijn
D66	Peter Scheffers
GroenLinks	Catharina van Hien

2.3 Uitwerking van de motie van de gemeenteraad in hoofd- en deelvragen

De rekenkamercommissie heeft deze motie van de raad van Hoogeveen vertaald in de volgende hoofdvragen:

1. In hoeverre is de informatievoorziening naar de raad juist, compleet en tijdig geweest met het oog op de besluitvorming over de combinatie van de ijsbaan en het zwembad?
2. Wat is de procesmatige en inhoudelijke kwaliteit van de huidige kaderstelling door de raad en hoe verhoudt deze zich tot eerdere kaderstellende besluiten?

Naast de hoofdvragen zijn, op basis van een inventarisatie bij de gemeenteraadsfracties, de volgende deelvragen geformuleerd:

1. a) Hoe is de informatievoorziening richting raad gelopen?
b) In hoeverre heeft de raad zicht op de aspecten kwaliteit, kosten en risico's?
2. a) Wat zijn vigerende en nieuwe raadsaders voor dit project?
b) In hoeverre wijken deze af van, of conflicteren deze met eerdere raadsaders?
3. Welke toekomstige kaderstellende of bijsturingsmomenten zijn relevant?

De fracties hebben voorafgaand aan het opstellen van de onderzoeksopzet een uitgebreide lijst met vragen gestuurd die zijn verwerkt in bovenstaande deelvragen. De vragen van de raadsfracties vallen allen onder de deelvragen.

Rekenkameronderzoek is bedoeld om een bijdrage te leveren aan de transparantie en de effectiviteit van het bestuur. De onderzoeken van de rekenkamercommissie kunnen een rol spelen in de verantwoording van het college aan de raad, maar ook in de publieke verantwoording.

Integriteit

In dit rapport treft u, zoals de laatste jaren gebruikelijk, een paragraaf over integriteitsrisico's aan.

3. Verantwoording en onderzoeksproces

Om antwoorden te vinden op de onderzoeksvragen heeft de rekenkamercommissie Martijn Mussche van bureau Unravelling en Frank Galesloot van Galesloot O&A (in samenwerking met LAgroun en Brink management en advies) opdracht gegeven onderzoek het onderzoek uit te voeren. Op basis van documentenonderzoek en interviews, hebben de onderzoekers bijgaand rapport van bevindingen (deel 2) gemaakt. Het rapport vormt een integraal onderdeel van de rapportage van de rekenkamercommissie. Het conceptrapport van bevindingen is ter verificatie (voor ambtelijk wederhoor) voorgelegd aan de ambtelijke organisatie. De organisatie heeft hierop gereageerd. De reacties zijn vervolgens verwerkt in het definitieve bevindingenrapport en daarmee door ons vastgesteld. Op basis van dit rapport heeft de rekenkamercommissie conclusies getrokken en aanbevelingen opgesteld.

Het college krijgt het rapport gelijktijdig met de raad aangeboden en kan haar reactie geven (en toelichten) bij behandeling van het rapport in de raadsvergadering.

3.1 Een ongebruikelijk onderzoeksproces

Dit onderzoek is anders verlopen dan de gebruikelijke rekenkameronderzoeken. Vrijwel altijd kijken wij terug op een min-of-meer afgerond (beleids)dossier. In dit geval is onderzoek gedaan naar een lopend proces, bovendien van een bestuurlijk en maatschappelijk gevoelig onderwerp. Immers, het college, als eindverantwoordelijk bestuursorgaan, zit lopende het onderzoek nog volop in de onderhandelingsfase met externe - commerciële en maatschappelijk – partijen.

Daarnaast wijkt het onderzoek af van de gebruikelijke werkwijze doordat de gemeenteraad bij monde van een motie de 'opdrachtgever' is. Dit laatste heeft ons ertoe doen besluiten om de fractievoorzitters en of -specialisten een aantal keren tussentijds over de voortgang en de tussentijdse resultaten te informeren, en wanneer noodzakelijk te consulteren. Dit heeft ertoe geleid dat de fractievoorzitters er mee hebben ingestemd dat het eindrapport ruim een maand later is opgeleverd dan oorspronkelijk in de planning lag. Deze vertraging ontstond met name doordat relevante stukken op 11 september opgeleverd zouden worden en het de onderzoekers en de rekenkamercommissie beter leek om die informatie nog mee te nemen in het onderzoek. Na 6 september hebben wij te horen gekregen dat er geen informatie meer beschikbaar gesteld zou worden die betrekking had op de periode na 6 september, omdat daarmee de oorspronkelijke deadline zou worden overschreden. De documentstudie in dit onderzoek is gebaseerd op de documenten die tot en met 11 september 2018 beschikbaar zijn gesteld, maar betrekking hadden op de periode voor 6 september 2018.

3.2 Afbakening en onderzoeksmethodiek

Naar het plan om de kunstijsbaan te realiseren is veel onderzoek gedaan culminerend in het businessplan 2.0 van maart 2017. Daarna is dit plan niet meer gewijzigd. Het vormt een belangrijke bouwsteen voor het combinatieplan dat december 2017 verscheen. Naar het zwembad is in een eerdere jaren onderzoek gedaan en ook deze

informatie is opgenomen in het combinatieplan. Het onderzoeksdossier bestaat uit alle documenten die direct of indirect ten grondslag hebben gelegen aan het raadsbesluit van 12 juli 2018 om te kiezen voor de combinatie kunstijsbaan-zwembad. Het was op voorhand duidelijk dat een aantal documenten nog in ontwikkeling was en daarmee nog niet beschikbaar voor de rekenkamercommissie. Het ging met name om een nieuw businessplan voor de combinatie kunstijsbaan-zwembad en de daaronder liggende scenario's en berekeningen. Hierdoor moesten de onderzoekers hun oordeel over de financieel-economische uitgangspunten baseren op het businessplan 2.0 en het combinatieplan

Naast documentstudie hebben de onderzoekers gesprekken gevoerd met alle relevante betrokkenen.

Dit onderzoek is in nauwe samenwerking met de rekenkamercommissie van Hoogeveen uitgevoerd door de volgende onderzoeksbureaus:

- Unravelling Onderzoek & Advies (rechtmatigheid en doelmatigheid)
- Galesloot Onderzoek & Advies (financiële doorrekening)
- LAGroup
- Brink Groep

3.3 Disclaimer

De onderzoekers hebben de gemeente gevraagd om alle relevante (inclusief geheime) documenten aan te leveren. De gemeente heeft op 3 september 2018 aangegeven dat ze dit naar eer en geweten heeft gedaan.

Hoewel de rekenkamercommissie de bevoegdheid heeft om alle beschikbare documenten op te vragen kunnen wij – op grond van bovenstaande - niet met zekerheid stellen dat wij die ook hebben ontvangen.

4. Beantwoording hoofd- en deelvragen

De centrale vraag die we ons bij dit onderzoek stelden bestaat uit een aantal componenten die in de deelvragen zijn uitgewerkt. U treft de beantwoording hiervan aan in een gebundelde conclusie.

4.1 Antwoord op de hoofd- en deelvragen:

Het antwoord op de hoofd- en deelvragen kan als volgt worden samengevat:

Conclusie 1a

Het college heeft de raad voorafgaand aan de besluitvorming onvoldoende geïnformeerd over risico's en het realiteitsgehalte van aannames.

Conclusie 1b

De raad heeft op basis van onvolledige informatie een besluit genomen over de combinatie kunstijsbaan-zwembad.

Conclusie 1 c

Er is sprake van gefragmenteerde c.q. niet-integrale besluitvorming.

Toelichting op bovenstaande conclusies

De raad is periodiek in raadsvergaderingen en door middel van presentaties geïnformeerd over het project en nieuwe ontwikkelingen daarin. Toch constateert de rekenkamercommissie dat de informatie niet toereikend was. De onvolledige informatievoorziening is te zien bij de subsidie, de BAM-deal, de obligatielening, de ingeschatte bouwkosten, de beheervorm, het businessplan en de lange termijn financiële gevolgen. We lichten dit hieronder toe.

Tijdsdruk speelt een belangrijke rol in de realisatie van dit grote project. De oorzaak is de voorwaarde van de provincie dat er op 1 januari 2020 geschaatst moet kunnen worden op de Hoogeveense kunstijsbaan. Deze deadline komt voort uit de vrees dat schaatsverenigingen te lang moeten uitwijken naar ijsbanen buiten Drenthe en het daardoor lastiger wordt ze weer te binden aan Hoogeveen. Het college houdt vast aan het standpunt dat het tijdpad realistisch is en er pas gebouwd gaat worden na het veiligstellen van de subsidie. Dit terwijl uit het onderzoek blijkt dat de haalbaarheid van deze deadline hoogst onzeker is en daarmee ook de subsidie van € 5 mln.

Een belangrijk onderdeel van de financiering van de kunstijsbaan (nog zonder zwembad) in maart 2017, vormde de zogeheten reciprociteitsovereenkomst met projectontwikkelaar BAM. Het college ging uit van de juridische houdbaarheid van deze constructie, terwijl deze onverenigbaar was met Europese aanbestedingsregels. Van zowel de BAM als het college had verwacht mogen worden dat zij de onmogelijkheid van deze constructie voorafgaand aan de besluitvorming door de raad hadden gesignaleerd. De raad baseerde zich op de aanname dat de constructie juridisch mogelijk was en € 4 mln. aan dekking zou bieden. Deze aanname bleek niet te kloppen. Het college informeerde de raad ruim twee maanden nadat zij zelf op de hoogte was over het wegvallen van de BAM-deal.

De raad heeft zijn besluit genomen op basis van de aanname dat de obligatielening juridisch en fiscaal haalbaar is. Het college heeft dit echter niet onderzocht. Zowel de opzet van de obligatielening als ook de relatie tussen de obligatielening en de gemeente zijn niet duidelijk. Het is een complexe financieringsvorm die afhankelijk is van het animo binnen de Hoogeveense gemeenschap om erin te investeren. Ook is het voor de gemeente een relatief dure financieringsvorm. De raad is summier geïnformeerd over de aannames en de risico's bij de obligatielening.

Bij de berekening van de bouwkosten is op een aantal punten uitgegaan van onjuiste aannames. Daarnaast is geen rekening gehouden met prijsstijging in de bouwsector. Rekenend met een gemiddelde kostenstijging van 16,8% kunnen de verwachte bouwkosten oplopen tot ruim € 35 mln.

Voorafgaand aan het besluit heeft het college de raad nog geen informatie voorgelegd over de beheervorm en het businessplan voor de accommodatie. Daarmee heeft de raad geen zicht op de lange termijn financiële gevolgen. Uit dit onderzoek blijkt dat het jaarlijkse negatieve exploitatieresultaat van deze accommodatie kan oplopen tot bijna € 2 mln. Aangezien de gemeente initiatiefnemer is van de combinatie kunstijsbaan-zwembad, is het aannemelijk dat de gemeente direct of indirect de daaraan verbonden risico's draagt. Risico's zijn niet gekwantificeerd en in de ontwerpbegroting van 2019 is geen rekening gehouden met eventuele meerkosten als gevolg van tegenvallers in de investering of de exploitatie.

Idealiter vindt de planvorming rond een groot project plaats voorafgaand aan het raadsbesluit. Op basis van een integraal en onderbouwd plan ten aanzien van bouw, dekking, beheer, exploitatie en ingeschatte risico's kan de raad dan een afgewogen besluit nemen. Bij voorkeur met inzicht in diverse scenario's en alternatieven. In het geval van de kunstijsbaan en het zwembad heeft de raad besloten krediet ter beschikking te stellen om de gecombineerde accommodatie te realiseren, terwijl het plan nog uitgewerkt moest worden.

Randvoorwaarde voor een goede informatievoorziening is goed projectmanagement en goed risicomanagement. Het projectmanagement verloopt bij dit project echter niet volgens de interne richtlijnen en is ook niet toegesneden op de realisatie van een dergelijk omvangrijk project: een projectplan ontbreekt, verslaglegging van besluiten ontbreekt en er is geen mijlpalenplan waardoor er geen zicht is op de oplevering van deelproducten en nog te nemen college- en raadsbesluiten. Ten slotte ontbreekt een systematische risico-inventarisatie met benoeming van beheersmaatregelen.

Conclusie 2

Het project past binnen de inhoudelijke kaders van het Bentinckspark, maar overschrijdt de financiële kaders.

Toelichting op bovenstaande conclusie

Een belangrijk inhoudelijk kader bij dit project is het stedenbouwkundig programma van eisen voor het Bentinckspark, dat begin 2009 door de raad werd vastgesteld. Hierin staat onder andere dat het nieuwe zwembad en een dagattractie in het Bentinckspark gebouwd zullen worden. Gezien dit kader past de combinatie zwembad-ijsbaan dus goed bij het stedenbouwkundig programma van eisen uit

2009. Dit geldt echter niet voor het vigerende financiële kader. Door het project zal er tot 2021 een toename zijn van de schuldpositie tot 83% (norm is 80%) en een daling van de solvabiliteit tot 15% (norm is 18%). Het college is hier transparant over; de raad is op de hoogte van deze normoverschrijding en stemt ermee in. Zorgelijker is dat de gemeente geen buffers voor risico's heeft opgenomen. De gemeente gaat in de meerjarenbegroting uit van het meest gunstige scenario, namelijk het scenario dat het project binnen het financiële kader blijft, de garanties niet worden aangesproken en de diverse risico's niet tot uitgaven leiden

Tot slot is er onduidelijkheid over het 'go-no go' moment voor de raad. Met het besluit van 12 juli 2018 gaf de gemeenteraad toestemming om het project binnen het vastgestelde budget te realiseren. Alleen als blijkt dat de aanbesteding hoger uitvalt of er geen inschrijvers zijn, zal het college voor besluitvorming terug moeten naar de raad. Mocht de aanbesteding binnen het afgesproken budget passen, dan wordt de raad alleen over de ontwikkelingen geïnformeerd, bijvoorbeeld de definitieve keuzes voor het zwembad, en volgt er dus geen besluit van de raad meer. Het besluit van 12 juli 2018 was daarmee de facto het 'go-no go' moment voor de raad.

Conclusie 3.

De raad heeft geen duidelijk beeld van de toekomstige kaderstellende of bijsturingsmomenten.

Toelichting op bovenstaande conclusie

Bij besluitvorming in maart 2017 lag de focus op het rond krijgen van de financiering c.q. het voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de provinciale subsidie. Het college gaf daarbij geen doorkijk naar toekomstige besluitvormingsmomenten. Toen het college de raad in december 2017 vertrouwelijk op de hoogte stelde van het idee om de kunstijsbaan te combineren met het zwembad werd daarbij een globale planning aangeduid. Bij de besluitvorming in juli 2018 gaf het college de raad wederom een globale tijdplanning, met als meest concrete beslistmoment een eventueel besluit over het zwembad, in het geval er sprake zou zijn van een afwijking van het financiële kader voor het zwembad-deel van het plan. Er lijkt bij raadsleden onduidelijkheid te bestaan over de mate waarin de raad nog invloed heeft op inhoudelijke keuzes bij het zwembad. In hoeverre de raad keuzes heeft ten aanzien beheer en exploitatie van deze accommodatie, is niet duidelijk. Er ontbreekt op dit moment een specifiek tijdpad met concrete informerende en eventuele besluitvormende momenten voor de combinatie kunstijsbaan-zwembad. Dit is opmerkelijk gezien het korte tijdpad tot de beoogde oplevering eind 2019.

4.3 Integriteit en governance

In het onderzoek zijn geen feiten naar voren gekomen die duiden op ontoelaatbare belangenverstrengeling of integriteitsteksties. Het meestemmen van een raadslid, tevens bestuurslid van de Stichting Ijsbaan levert, op zijn minst, wel de *schijn* van belangenverstrengeling op. Het was algemeen bekend dat een raadslid tevens secretaris van de Stichting Kunstijsbaan was. Bij de stemming over de motie over de kunstijsbaan in maart 2015 kwam dit zelfs expliciet aan de orde. De raad hechtte er op dat moment aan dat de volledige raad, dus ook het betreffende raadslid, zich achter de

motie zou scharen. Het betreffende raadslid nam dan ook deel aan die stemming. Bij het raadsbesluit op 31 maart 2017 is de positie van het betreffende raadslid niet meer expliciet benoemd en heeft het raadslid gewoon meegestemd. Het is onbekend of het betreffende raadslid heeft meegestemd over de geheimhouding van de raadsvergadering op 7 december 2017. De gedragscode van Hoogeveen vermeldt: *“Een lid van een volksvertegenwoordiging neemt niet deel aan de stemming over een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken”*. Volgens deze gedragscode had het betreffende raadslid bij geen van de moties of besluiten over de kunstijsbaan moeten meestemmen.

Hierover heeft de burgemeester direct na afloop van de raadsvergadering met het raadslid gesproken. De slotsom van beiden was dat dat niet naar behoren was gegaan en dat het beter was geweest als het raadslid niet had deelgenomen aan de stemming. In het publieke debat is hier voldoende aandacht aan besteed, ook door de burgemeester en het betreffende raadslid.

Een mogelijk risico zit hem in de noodzakelijke aandacht voor *governance*. Met dat laatste wordt bedoeld: *Het waarborgen van de onderlinge samenhang in de wijze van sturen beheersen en toezichhouden van een overheidsorganisatie, gericht op een efficiënte en effectieve realisatie van beleidsdoelstellingen, alsmede het daarover op een open wijze communiceren en verantwoording afleggen ten behoeve van belanghebbenden*. Aangezien de burgemeester voor het bewaken van good governance de eerstaangewezen persoon is vragen wij aandacht voor zijn taak in relatie tot bovenstaande bevindingen.

5. Aanbevelingen

Anders dan gebruikelijk doet de rekenkamercommissie geen aanbevelingen. De aard van dit onderzoek leent zich daar naar onze mening niet voor. Wel kunnen wij ons voorstellen dat de gemeenteraad met het college in debat gaat over mogelijke scenario's bij de verdere uitwerking van de plannen. In grote lijnen zouden deze er dan als volgt uit kunnen zien.

- Scenario 1: wat zijn de gevolgen als de provinciale subsidie niet wordt toegekend;
- Scenario 2: wat zijn de gevolgen als de provincie Drenthe besluit om het proces van subsidieverlening opnieuw te starten;
- Scenario 3: wat als (ook) de obligatielening geen succes wordt;
- Scenario 4: wat zijn de gevolgen als we noodgedwongen stoppen.

6. Slot

De rekenkamercommissie heeft zich in dit onderzoek geconcentreerd op het besluitvormingsproces, en de kwaliteit van informatievoorziening aan de gemeenteraad, in het dossier kunstijsbaan-zwembad. Het heeft zich daarbij laten leiden door de kaderstellende en controlerende taken van de raad. De rekenkamercommissie wil met dit onderzoek een bijdragen in stimulerende zin leveren aan de kwaliteit van het gemeentebestuur van Hoogeveen.

De rekenkamercommissie dankt de betrokken onderzoekers, projectleider, overige ambtenaren, wethouders en alle geïnterviewde partners in het werkveld voor hun bijdrage aan het onderzoek.